

Miten EU edistää vihreää siirtymää?

Ohjelmakausi 2021-2027 ja kansalliset tiekartat

Ilona Lundström

Yritystuki–webinaari, 15.12.2020

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Green Deal politiikkaprioriteetti vaikuttaa läpileikkaavasti EU:n toimintaan

- EU:n monivuotinen rahoituskehys (MFF) kohdentuu vähähiilisyteen yhteensä 30% kaikkien EU-ohjelmien osalta
 - Tki-relevantteja ohjelmia lähes 20, joista tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma Horisontti Eurooppa tavoittelee 35% budjettikohdistusta vähähiilisyteen
- EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) yhtenä painopisteenä on vihreät investoinnit
- Euroopan investointipankki (EIP) ja EIF ottavat ensivaiheessa käyttöön taksonomian EU:n sijoitustoiminnassa
- EU:n Innovation Fund ilmastoinvestoinnit

MFF:n ulkopuolisen elpymisvälineen yksittäiset ohjelmat*

yht. 750 mrd. euroa v. 2018 hinnoin:

- Elpymis- ja palautumistukiväline (RRF): 672,5 mrd. euroa (lainoja 360 mrd. euroa ja avustuksia 312,5 mrd. euroa)
- REACT-EU-väline: 47,5 mrd. euroa
- Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF): 10 mrd. euroa
- Maaseudun kehittäminen: 7,5 mrd. euroa
- *InvestEU-ohjelma: 5,6 mrd. euroa*
- *Horisontti Eurooppa -puiteohjelma: 5 mrd. euroa*
- RescEU-valmiusvarasto: 1,9 mrd. euroa

*** Muut paitsi Horisontti Eurooppa ja InvestEU jäsenmaiden toimeenpanemia**

Elpymis- ja palautumistukiväline (RRF) - Painopistealueet ja alustava kohdennus

Mrd. euroa

1.	Koulutus, tutkimus- ja innovaatiotoiminnalla Suomi takaisin kestävän kasvun uralle	0,4–0,5
2.	Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta	0,9–1,2
3.	Suomen kansainvälisen kilpailukyvyyn turvaaminen	0,15–0,3
4.	Kestävän infrastruktuurin ja digitalisaation vahvistaminen	0,2–0,4
5.	Työmarkkinoiden toiminta, työttömille suunnatut palvelut ja työelämän kehittäminen	0,15–0,3
6.	Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen	0,3–0,4
	Yht. (nykyinen arvio, tarkentuu vuoden 2021 aikana, riippuu EU-maiden suhteellisesta talouskehityksestä)	2,33*

Kansalliset tiekartat kohti vähähiilisyyttä

13 toimialaa valmisteli vähähiilisyystiekartat kevään 2020 aikana

- Tuloksia hyödynnetään toimialojen kehityksen arvioinnissa, politiikka- ja strategiavalmisteluissa ja julkisen tuen kohdentamisen suunnittelussa
- Antaa eväitä talouden jälleenrakennukseen koronakriisin jälkeen ilmastokestävällä tavalla
- Sähkön saatavuus, hinta ja kestävyys merkittävä lähtökohta, koska useimmat toimet vaativat merkittäviä panostuksia sähköistämiseen
- Vähäpäästöisyystavoitteet ovat saavutettavissa olemassa olevilla tai näköpiirissä olevilla teknologioilla, mikäli edellytykset pitkäjänteisille investoinneille ovat olemassa
- **Yksittäiset investointitarpeet suuria**, vaikutus päästökehitykseen on merkittävä (yhteys Green Dealin)
- **Tiekarttatyö toimii pohjana teollisuuden vihreään siirtymään liittyvässä RRF-valmistelussa** ja investointikohteiden tunnistamisessa
- Rajat teollisuuden toimijoiden välillä hämärtyvät, keskinäinen riippuvuus lisääntyy (yhteiset energia- ja materiaalivirrat, kiertotalous), yhteistyö julkisen sektorin kanssa korostuu (PPP-malli).
- Kunnilla ja alueilla kasvavat investointipaineet vähähiilisyyttä ja kiertotaloutta edistäviin hankkeisiin ja infrastruktuuriin

Unohtamatta tki-tiekartan tavoitteita!

**Tavoitteena EU-
ohjelmien ja rahastojen
entistä parempi
hyödyntäminen
kansallisesti**

EU:n ja kansainvälisen rahoituksen yhtenäinen neuvontapalvelu 2021

- Palvelutarjontaa laajennetaan vahvistamalla yhtenäistä näkyvyyttä vuoden 2021 alussa osana Business Finlandia.
- Erillinen määräraha vuosille 2021– 2024 (4v), joka on tarkoitettu EU- ja kansainvälisen rahoituksen neuvontaan ja asiantuntijapalveluiden vahvistamiseen.
- Palvelua tarjotaan erityisesti yrityksille, mutta myös muille tahoille kuten esimerkiksi tutkimuslaitoksille, edunvalvonnalle ja kunnille.
- Neuvonta- ja asiantuntijapalvelun sisältö keskittyy kolmeen eri osa-alueeseen:
 - Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kannalta relevantit EU:n rahoitusohjelmat,
 - EU-rahoitusvälineet (ml. erityisesti InvestEU –ohjelma) sekä
 - kansainväliset kehitys pankkien rahoitusmahdollisuudet.
- Palvelun tavoite: suomalaiset organisaatiot voivat hyödyntää nykyistä huomattavasti tehokkaammin EU-ohjelmia ja –rahoitusvälineitä sekä kansainvälisten kehitys pankkien rahoitusta osana strategisia investointeja (ml. infrastruktuuri), pk-rahoitusta, t&i-toimintaa ja kestäväää kasvua.

Yhtenäisen EU-yleisneuvonnan piiriin kuuluvat ohjelmat

- Horisontti Eurooppa
- EURATOM-ohjelma
- InvestEU (yhdistää 26 kpl nykyistä rahoitusohjelmaa)
- COSME, SME InnovFin, SME Initiative

Kansallinen, syvälinen neuvontavastuu Business Finlandissa

- Puolustusrahasto,
- EU:n avaruusohjelma
- Digitaalinen Eurooppa –ohjelma
- Innovaatiorahasto
- Life-ohjelma
- Erasmus+
- Verkkojen Eurooppa -väline (CEF)
- Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)
- Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+)
- Maatalousrahastot
- Euroopan meri- ja kalatalousrahasto (EMKR)
- Health4EU-ohjelma*
- EU:n ulkosuhderahoitusinstrumentti NDICI

Tiedonjako ja palveluohjaus

Tavoitteet

- EU:n ohjelmien muodostama kokonaisuus esitetään **selkeästi yhtenäisellä verkkosivustolla sekä viestinnässä** eri kanavien kautta (some, tapahtumat jne.).
- EU:n eri rahoitusohjelmat **tunnetaan laajemmin** sekä kansallisten julkisten toimijoiden että potentiaalisten hyödyntäjien keskuudessa.
- Suomalaiset toimijat pystyvät hyödyntämään EU:n rahoitusohjelmia entistä paremmin **selkeän neuvontapalvelun ja koulutusten seurauksena**.
- Pitkällä aikavälillä EU-ohjelmien neuvontapalveluita toteuttavien organisaatioiden **osaaminen kasvaa** ja EU:n instrumenttien hyödyntäminen integroidaan osaksi niiden perustoimintaa.

Kiitos!